

Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες ως πάροχοι δεδομένων στο σημασιολογικό ιστό : μετάβαση από τη μία εγγραφή ανά πόρο στα δίκτυα σχέσεων μεταξύ αυτόνομων οντοτήτων

Μανόλης Πεπονάκης

Περίληψη

Η μελέτη εστιάζει στην κρίσιμη καμπή στην οποία βρίσκονται οι βιβλιοθήκες οι οποίες από διαχειριστές των τεκμηρίων των συλλογών τους καλούνται να γίνουν διαχειριστές της γνώσης που συνδέεται με κάθε είδους τεκμήρια εντός και εκτός των τειχών τους. Η εργασία χωρίζεται σε δύο βασικά μέρη.

Στο πρώτο μέρος καταδεικνύονται οι αλλαγές που συντελούνται στο χώρο οργάνωσης της πληροφορίας. Από τη μία πλευρά η ανάπτυξη του σημασιολογικού ιστού (semantic web) και των συνδεδεμένων δεδομένων (linked data), έχοντας ως γλώσσα έκφρασης το Resource Description Framework (RDF), αλλάζει τις βασικές υποδομές αλλά και τις λογικές μέσω των οποίων μπορούν να εκφραστούν πλέον τα μεταδεδομένα. Από την άλλη πλευρά οι Functional Requirements of Bibliographic Records (FRBR) καταργούν τη λογική της επίπεδης περιγραφής όπου υπήρχε μία εγγραφή ανά πόρο και πλέον η περιγραφή του πόρου είναι ένα σύνολο οντοτήτων οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους. Συνδυάζοντας την εκφραστικότητα που παρέχει το RDF με τη σημασιολογία των FRBR οι βιβλιοθήκες βρίσκονται σε μια εποχή όπου καλούνται να αναθεωρήσουν πολλές από τις πρακτικές τους.

Στο δεύτερο μέρος τεκμηριώνεται πώς η εφαρμογή των παραπάνω μέσω της -ήδη δρομολογημένης- μετάβασης προς το σημασιολογικό ιστό έχει σημαντικές επιπτώσεις στην καταγραφή και κωδικοποίηση των δεδομένων. Στην ουσία επιφέρει αλλαγή του ρόλου των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών μετατρέποντάς τις σε παραγωγούς και εκδότες σημασιολογικής πληροφορίας. Σε αυτή την ενότητα εξετάζεται ο ρόλος των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών ως φορέων που μπορούν να εξασφαλίσουν την ακεραιότητα (integrity) της πληροφορίας και μέσω της πιστοποιημένης προέλευσής (provenance) της να αυξηθεί η εμπιστοσύνη (trust) των τρίτων σε αυτήν. Η εξασφάλιση των τριών αυτών στοιχείων (ακεραιότητα, προέλευση, εμπιστοσύνη) καθιστά την παραγόμενη πληροφορία αξιόπιστη βάση ώστε τρίτοι να επενδύσουν σε αυτήν είτε επαναχρησιμοποιώντας την αυτούσια είτε "χτίζοντας" πάνω σε αυτήν.

Λέξεις Κλειδιά

Σημασιολογικός ιστός; Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες; Δημοσίευση σημασιολογικής πληροφορίας; Φορμαλιστική αναπαράσταση; Βιβλιοθήκες ως πάροχοι πληροφορίας